

Interpellasjon frå Alexander Fosse Andersen (Sp) om tannbehandling for pasientar i heimesjukepleia

Eldre og langtidssjuka under tilsyn av heimesjukepleia har rett på gratis tannhelsebehandling av den offentlege tannhelsetenesta jfr. tannhelsetenestelova § 1-3. Ei sak i Dagbladet 25. mai syner likevel at berre ein liten del av denne gruppa mottar den gratis tannhelsebehandlinga dei har rett på. Ifølgje SSB var det berre 23 prosent av gruppa som vart undersøkt eller behandla i 2017. Dette er tal som uroar Senterpartiet.

Kva som er grunnen til at så mange ikkje nyttar seg av tilbodet om gratis tannhelsebehandling, er vanskeleg å seie, men ei undersøking utført av forskarar ved Universitetet i Bergen peiker på at fleire eldre heimebuarar ikkje har folk som kan følgje dei til tannlegen. Sjølv om transport til og frå tannlegen ikkje er eit fylkeskommunalt ansvar, er det eit samfunns- og folkehelseproblem om eldre og sjuka vert sjukare på grunn av manglande tannhelsebehandling. For Senterpartiet er det viktig at retten eldre og langtidssjuka i heimesjukepleia har på gratis offentlig tannhelsebehandling vert ivareteken, uavhengig av bustad eller at dei har pårørande som kan følgje dei.

På vegner av Senterpartiet har eg difor fylgjande spørsmål til fylkesordføraren:

1. Kor stor del av eldre og langtidssjuka under tilsyn av heimesjukepleia vert undersøkt og behandla av den offentlege tannhelsetenesta i Hordaland?
2. Kva samarbeid har den offentlege tannhelsetenesta i Hordaland med heimesjukepleia i kommunane for å sikre god tannhelsebehandling for den aktuelle gruppa?
3. Kva tiltak kan Hordaland fylkeskommune gjere for å sikre at eldre og langtidssjuka under tilsyn av heimesjukepleia får den tannhelsebehandlinga dei har rett på?

Bergen 01.06.18

Alexander Fosse Andersen
Hordaland Senterparti

Notat

Dato: 07.06.2018
Arkivsak: 2014/19439-127
Saksbehandlar: arnasan

Til: Fylkestinget

Frå: Fylkesordførar

Tannhelsetilbod til pasientar innan heimesjukepleie

Lov om tannhelseteneste § 1-3 definerer kven som har rett på eit offentleg tannhelsetilbod. Ei av gruppene er «eldre, uføre og langtidssjuka i institusjon og i heimesjukepleie». I forskrift til lova er det vidare definert at personar som har vedtak om heimesjukepleie vil først ha rett til vederlagsfri tannbehandling på offentleg tannklinikkk når dei har hatt heimesjukepleie i 3 månader – og dei må ha besøk av sjukepleiar minst ei gong i veka.

Pasientgruppa som har vedtak om kommunal heimesjukepleie er ei svært samansett gruppe. Det er eldre menneske, og det er yngre menneske. Det er fysiske lidningar, og det er psykiatri. Nokre er alvorleg sjuke med stort pleiebehov, medan andre må ha hjelp til å sette ei sprøyte. Ein del av desse pasientane takkar nei takk til tilbodet om vederlagsfri tannbehandling ut frå den livssituasjonen dei er i. Nokre vel og å få utført tannbehandlinga hos sin private tannlege.

Tala som er publisert i Dagbladet 25. mai bygger på ein rapport frå Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB har henta ut tal frå IPLOS-registeret over totalt personar som har heimesjukepleie, og brukt tal over behandla pasientar i denne gruppa som er rapportert inn av tannhelsetenesta. Sidan IPLOS-tala er totaltal for alle som har vedtak om heimesjukepleie, og ikkje skil ut dei som har hatt heimesjukepleie i meir enn 3 månader er SSB-tala misvisande. Denne feilkjelda har fylkestannlegane sitt arbeidsutval påpeika i samarbeidsmøter med SBB fleire gonger.

Representanten Alexander Fosse Andersen har stilt desse spørsmåla:

1. Kor stor del av eldre og langtidssjuka under tilsyn av heimesjukepleia vert undersøkt og behandla av den offentlege tannhelsetenesta i Hordaland?

Tannhelsetenesta i Hordaland har i løpet av 2017 registret 9433 personar i Hordaland som hadde heimesjukepleie. Av desse er 3276 pasienter ferdigbehandla av tannhelsetenesta, 892 pasienter er ved årsskiftet 2017/2018 under behandling og 1586 pasientar har av ulike grunnar bedt om å få venta til 2018 med innkalling til tannhelsetenesta.

Begrepet «under tilsyn» omfattar dei som er ferdigbehandla, dei som er under behandling og dei som står på innkallingsliste. Totalt hadde tannhelsetenesta i Hordaland i 2017 5754 pasientar «under tilsyn» innan gruppa heimesjukepleie. Dette utgjør 61%.

2. Kva samarbeid har den offentlege tannhelsetenesta i Hordaland med heimesjukepleia i kommunane for å sikre god tannhelsebehandling for den aktuelle gruppa?

For å sikra godt samarbeid mellom tannhelsetenesta og kommunehelsetenesta er det inngått samarbeidsavtaler med alle kommunar i fylket. Det er ein overordna avtale signert av rådmann og overtannlege i det aktuelle tannhelsedistriktet, og så sju avtalar for dei enkelte tenesteområda – til dømes samarbeidsavtale som omfatter helsestasjon og skulehelseteneste, barnevern, NAV sosialteneste, rus og psykiatri. Det er ein eigen avtale for pleie- og omsorgssektoren.

Alle desse avtalane klargjer kven som har ansvar for kva, til dømes er det pleie- og omsorgstenesta som har ansvar for å informere brukarane sine om kva rettar dei har til tannbehandling. I avtalen står det og at det minst ei gong årleg skal vera samarbeidsmøte mellom tannhelsetenesta og pleie- og omsorgstenesta. Fylkestannlegen har i 2018 starta arbeidet med å revidera alle samarbeidsavtalane.

3. Kva tiltak kan Hordaland fylkeskommune gjere for å sikre at eldre og langtidssjuka under tilsyn av heimesjukeleia får den tannhelsebehandlingen dei har rett på?

Lov om tannhelseteneste er frå 1984, og pleie- og omsorgstilbodet har endra seg mykje sidan då. Det er frå fagleg ståstad behov for at gjeldande lovverk vert gjennomgått og revidert. For å vurdere framtidige prioriteringar innan den kommunale helse – og omsorgstenesta og tannhelsetenesta har regjeringa sett ned det såkalla Blankenholm-utvalet. Det som skal koma med sine forslag til prioriteringar før 31.12.2018. Både fylkestannlegen i Hordaland og leiar på kompetansesenteret har delteke i møte med Blankenholm-utvalet og budskapet har vore at tannhelsetilbodet til eldre, uføre og langtidssjuka må generelt prioriterast høgare og ressursane aukast.

For å betra tilbodet har tannhelsetenesta i Hordaland initiert to prøveprosjekt:

- I samarbeid mellom Stord tannklinikk og Stord kommune blir pasientar som har heimesjukepleie grunna langvarig og alvorleg psykiatrisk sjukdom henta på bustaden av kommunalt pleiepersonell, og kjørt til og frå tannklinikken. Dette prosjektet har som mål å redusera «ikkje-møtt» i ei pasientgruppe som har lett for å utebli til avtala time. Prosjektet er midlertidig finansiert av statlege midlar. Alt tyder på at det bør bli ei fast ordning.
- I samarbeid mellom Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Hordaland, Sentrum tannhelsedistrikt og UiB er det eit prøveprosjekt i Årstad bydel der tannpleiar deltek saman med personell frå pleie- og omsorgstenesta i det første heimebesøket. Det er då tannpleiar si oppgave å orientere om brukaren sine rettar til tannbehandling, samt gjera ei rask kartlegging av om i kva grad brukaren har behov for tannhelsetilbod. Også dette prosjektet er finansiert av statlege midlar.